

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне
та практичне значення результатів дисертації
Поліщук Тетяни Павлівни

на тему: «Доброякісна патологія ендометрію в постменопаузальному
періоді: діагностика та профілактика рецидивів»
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

1. Виконання освітньо-наукової програми.

Здобувачем Поліщук Тетяною Павлівною повністю виконано індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури НМАПО імені П. Л. Шупика МОЗ України, що повністю відповідає Національній рамці кваліфікацій та вимог Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261.

Аспірант Поліщук Т.П. здобула глибинних знань зі спеціальності; оволоділа загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; набула універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності; здобула мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

2. Виконання індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми).

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта Поліщук Т.П. був затверджений рішенням вченої ради НМАПО імені П. Л. Шупика від 15.02.2017 (протокол № 2). Науковий керівник – чл.-кор. НАН України,

д.мед.н., професор Вдовиченко Ю.П. Термін виконання роботи: 2017-2021 роки.

Всі розділи індивідуального плану наукової роботи аспіранта Поліщук Т.П. виконані своєчасно в установлені терміни, що підтверджено результатами піврічної проміжної, підсумкової (річної) та заключної атестації.

Дослідження (клінічні, лабораторні, експериментальні) проведено своєчасно і в повному обсязі із застосуванням сучасних та інформативних методів.

3. Актуальність дисертації.

Актуальність теми полягає в необхідності зниження частоти рецидивів патологічних процесів ендометрія у жінок постменопаузального віку на основі удосконалення та впровадження алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів.

Як відомо, проблема доброкісної патології ендометрія є однією з найбільш актуальних у сучасній гінекології, що обумовлено тим фактом, що вона посідає друге місце в структурі всіх гінекологічних захворювань після запальних процесів, а в спеціалізованих клініках виходить на перше місце. Частота доброкісної патології ендометрія серед жінок постменопаузального періоду становить від 40 до 70%.

На сучасному етапі відмічається збільшення частоти доброкісної патології ендометрія, особливо серед жінок постменопаузального віку, що знижує якість їхнього життя і впливає на розвиток патологічного клімактеричного синдрому.

Складність ведення пацієнток з доброкісною патологією ендометрія матки в постменопаузальному періоді обумовлена тим, що в цьому віці, як правило, мають місце соматичні захворювання: гіпертонічна хвороба, метаболічний синдром, патологія хребта, тиреоїдна дисфункція тощо, що негативне впливає на клінічний перебіг доброкісної патології ендометрія і викликає певні труднощі при проведенні лікувально-профілактичних заходів і хірургічного лікування.

Не дивлячись на широке використання сучасних ендоскопічних технологій при лікуванні різної генітальної патології, у жінок посменопаузального періоду не завжди вони широко використовуються, що викликає певні труднощі як в плані своєчасної діагностики, так і у розвитку рецидивів.

Незважаючи на значне число наукових публікацій у даному напрямку, не можна вважати наукове завдання ефективного лікування доброкісної патології ендометрія в постменопаузальному періоді повністю вирішеним, особливо в плані своєчасної діагностики та ефективної профілактики рецидивів.

На підставі визначеної актуальності було сформульовано мету, завдання та методи дослідження.

4. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження аспіранта Поліщук Т.П. на тему «Доброкісна патологія ендометрію в постменопаузальному періоді: діагностика та профілактика рецидивів» виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри на тему: «Актуальні аспекти охорони репродуктивного здоров'я жінок, прегравідарної підготовки та пренатальної діагностики в сучасних умовах» (№ державної реєстрації 0117U006095, термін виконання: 2017-2020 роки) та є фрагментом даної науково-дослідної роботи.

5. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

Проведене аспірантом Поліщук Т.П. дослідження дало можливість виявити нові аспекти патогенезу доброкісної патології ендометрія у жінок постменопаузального віку, які полягають у тому, що у генезі рецидивів патологічних процесів ендометрія у жінок постменопаузального віку в 90,5% мають місце непрямі, а у 9,5% - прямі ознаки тривалої перsistенції хронічного запалення (периваскулярна лімфо-макрофагальна з домішкою плазмоцитів інфільтрація ендометрія) та порушення диференціювання епітелію залоз ендометрія.

Показано, що при рецидивах патологічних процесів ендометрія в менопаузальному періоді достовірно нижче експресія receptorів естрогенів і прогестерону у епітеліальних і стромальних клітинах. Різниця в експресії маркера проліферації Ki-67 не визначена (крім її підвищення в стромальних клітинах), але підвищення експресії bcl-2 в поєднанні зі зниженням - Bax вказує на придушення апоптозу. Крім того, з'являється експресія ароматази цитохром 450, що вказує на можливість локального підвищення концентрації естрогенів, посилюючих проліферацію клітин. В умовах придушення апоптозу це підвищує ризик неопластичної трансформації.

Отримані дані дозволили науково обґрунтувати необхідність удосконалення алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних

заходів у жінок із доброкісною патологією ендометрія у жінок постменопаузального віку.

6. Нові науково обґрунтовані теоретичні та / або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень.

Проведене аспірантом Поліщук Т.П. дослідження дало можливість обґрунтувати необхідність вивчення клініко-анамнестичних особливостей доброкісних процесів ендометрія у жінок у постменопаузальному періоді.

Показано порівняльні аспекти різних методик лікування доброкісних процесів ендометрія у жінок у постменопаузі.

Проведено клінічний аналіз перебігу постменопаузального періоду у жінок із доброкісними процесами ендометрія.

Удосконалено та впроваджено алгоритм лікувально-профілактичних заходів у жінок із доброкісною патологією у постменопаузі щодо зниження частоти рецидування.

Отримані результати було впроваджено в навчальний процес кафедри акушерства гінекології та перинатології НМАПО імені П. Л. Шупика МОЗ України та оприлюднено на науково-практичних семінарах та конференціях, зокрема з міжнародною участю і висвітлено у 9 наукових працях, з них 6 – у наукових статтях та 3 – в тезах.

7. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Аспірант Поліщук Т.П. особисто провела дослідження. Було проведено клініко-лабораторне і функціональне обстеження 144 жінки із доброкісною патологією ендометрія у постменопаузальному віці, яких було розподілено на три групи: основна, порівняння та контрольна. Клінічну оцінку стану здоров'я жінок проводили за допомогою розроблених нами анкет.

Отримані дані було опубліковано у 9 наукових працях, з них 6 – у наукових статтях та 3 – в тезах. Аналіз отриманих Поліщук Т.П. результатів проводився із використанням програм Statistica та Microsoft Office Excel. Оцінка статистичної значущості отриманих даних здійснювалася з використанням критеріїв Ньюмана-Кейлса та χ^2 . Відмінності вважалися значущими при $p < 0,05$.

8. Апробація результатів дисертації.

Основні положення роботи докладалися і обговорювалися на наукових конференціях Національної медичної академії післядипломної освіти імені

П. Л. Шупика МОЗ України (Київ, 2017-2020 рр.); на науково-практичному семінарі із міжнародною участю «Здоров'я матері, плода та новонародженого в Україні» 21 жовтня 2015 року, м. Київ; на науково-практичному семінарі із міжнародною участю «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання гінекологічної допомоги» 20 квітня 2016 року, м. Київ; на науково-практичному семінарі із міжнародною участю «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання гінекологічної допомоги» 20 жовтня 2016 року, м. Київ.

9. Повнота опублікування результатів дисертациї, кількість наукових публікацій та конкретний особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих зі співавторами та зарахованих за темою дисертації подано у списку, що додається.

Основні наукові результати висвітлені у публікаціях та розкривають основний зміст дисертації. За матеріалами дисертації опубліковано 9 наукових праць, з них: 1 стаття – в іноземному науковому фаховому виданні, зареєстрованому у країні ЄС; 5 статей – у наукових фахових виданнях, рекомендованих МОН України; 3 тез – у матеріалах конференцій. Провідний внесок за обсягом у матеріали публікацій належить аспіранту. Поліщук Т.П. брала участь в статистичній обробці та аналізі одержаних результатів та підготовці матеріалів до друку.

10. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Отримані дані є результатом самостійної роботи дисертанта. Автором особисто проаналізовано наукову літературу. Також нею проведено формування груп спостереження. Самостійно проведено їх клініко-лабораторне обстеження, виконано забір і підготовку біологічного матеріалу з наступною обробкою та аналізом запису. Особисто описано і проаналізовано результати дослідження, а також здійснено статистичну обробку отриманих даних. Автором особисто написано всі розділи дисертації.

Наукові положення, розробки прикладного характеру, висновки та практичні рекомендації, що виносяться на захист, одержані автором самостійно і висвітлені в опублікованих працях.

Спеціальність, якій відповідає дисертація: дисертація повністю відповідає паспорту наукової спеціальності 14.01.01 – «Акушерство та гінекологія» та галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

11. Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертації на етапі планування роботи та повторної біоетичної експертизи дисертаційного дослідження щодо відповідності дотримання принципів і норм біоетики за результатами відкритого розгляду матеріалів дисертаций на засіданні Комісії з питань етики НМАПО імені П. Л. Шупика МОЗ України.

Аспірантом Поліщук Тетяною Павлівною вчасно представлені всі матеріали на розгляд комісії з питань етики НМАПО імені П. Л. Шупика МОЗ України з метою проведення біоетичної експертизи дисертаційного дослідження щодо відповідності дотримання принципів і норм біоетики (Протокол засідання комісії з питань етики № 3 від 01.02.2021). За висновком встановлено повну відповідність діючим нормам і стандартам, а також матеріалам, поданим на етапі планування роботи (протокол № 4 від 06.02.2017).

12. Єдність змісту роботи, оцінка мови та стилю дисертації.

Матеріали дисертації викладено послідовно у формально-логічний спосіб з дотриманням наукового стилю викладення.

13. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної добросередньоти (академічного plagiatu, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації).

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації Поліщук Т.П. не було виявлено ознак академічного plagiatu, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації (протокол Експертної проблемної комісії за науковою спеціальністю «14.01.01 - акушерство та гінекологія» від 20.11.2020 (протокол № 16). Подані до захисту наукові досягнення є власним напрацюванням аспіранта Поліщук Т.П. Всі інші цитовані наукові результати супроводжуються посиланнями на їх авторів та джерела опублікування.

14. Набуття теоретичних знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей.

Відповідність дисертації вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 № 167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40.

Аспірантом Поліщук Т.П. здобуто необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності. Поліщук Т.П. оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провела власне наукове дослідження, результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення.

На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, а також за результатами фахового семінару (04.03.2021, протокол № 04/03/2021) встановлено, що результати виконаного наукового дослідження аспіранта вирішують важливі наукове завдання щодо зниження частоти рецидивів патологічних процесів ендометрія рецидивів патологічних процесів ендометрія у жінок постменопаузального віку на основі удосконалення та впровадження алгоритму діагностичних та лікувально-профілактичних заходів, а дисертація аспіранта Поліщук Т.П. на тему «Доброякісна патологія ендометрію в постменопаузальному періоді: діагностика та профілактика рецидивів» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія») повністю відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 № 167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, та може бути представлена до захисту у спеціалізованій вченій раді.

Рецензент:

Директор УДІР

НУОЗУ імені П. Л. Шупика,

доктор медичних наук доцент

Л. В. Суслікова

Рецензент:

доцент кафедри акушерства,

гінекології та перинатології

НУОЗУ імені П. Л. Шупика,

доктор медичних наук професор

А. Д. Вітюк

Підписи *Л. Суслікова*
А. Вітюк

застійкою

Вченій комітет

В. Горячук

*І. Суслікова
Д. Вітюк*

Додаток

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Поліщук Т. П. Особливості клінічної симптоматики поєднаної патології матки у постменопаузальному періоді. *Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика*. Київ, 2015. Вип. 24, кн. 6, ч. 3. С. 209–215.
2. Поліщук Т. П. Психологические аспекты качества жизни пациенток при сочетанной патологии матки в постменопаузе. *Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика*. Київ, 2016. Вип. 27, ч. 1. С. 147–151.
3. Поліщук Т. П. Вплив поєднаної патології матки у постменопаузальному періоді на стан вегетативної нервової системи. *Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика*. Київ, 2016. Вип. 27, ч. 2. С. 138–142.
4. Поліщук Т. П. Поєднання міоми матки та адено міоза: тактика хірургічного лікування. *Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика*. Київ, 2017. Вип. 28, ч. 1. С. 173–178.
5. Поліщук Т. П. Профілактика рецидивів у жінок постменопаузального віку з доброкісною патологією ендометрія. *Репродуктивне здоров'я жінки*. 2020. № 3(43). С. 24–27.
6. Polishchuk T., Vdovichenko S., Lubkovska O., Ledin D. Peculiarities of intrauterine pathological processes in women of the postmenopausal period. *EUREKA: Health Sciences*. 2021. No. 3. P. 16–23.
7. Поліщук Т. П. Сучасні аспекти поєднаної патології матки у постменопаузальному періоді. *Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика* : тези матеріалів науково-практичного семінару з міжнародною участю «Здоров'я матері, плода та новонародженого в Україні» (21 жовтня 2015 року, м. Київ). Київ, 2015. Вип. 24, кн. 6, ч. 3. С. 291.
8. Поліщук Т. П. Вплив поєднаної патології маткі на якість життя жінок постменопаузального періоду. *Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика* : тези матеріалів науково-практичного семінару з міжнародною участю «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання гінекологічної допомоги» (20 квітня 2016 року, м. Київ). Київ, 2016. Вип. 27, ч. 1. С. 226–227.
9. Поліщук Т. П. Поєднана патологія матки у постменопаузальному періоді та стан вегетативної нервової системи. *Збірник наукових праць співробітників НМАПО імені П. Л. Шупика* : тези матеріалів науково-практичного семінару з міжнародною участю «Міжнародні та вітчизняні стандарти надання гінекологічної допомоги» (20 жовтня 2016 року, м. Київ). Київ, 2016. Вип. 27, ч. 2. С. 259.